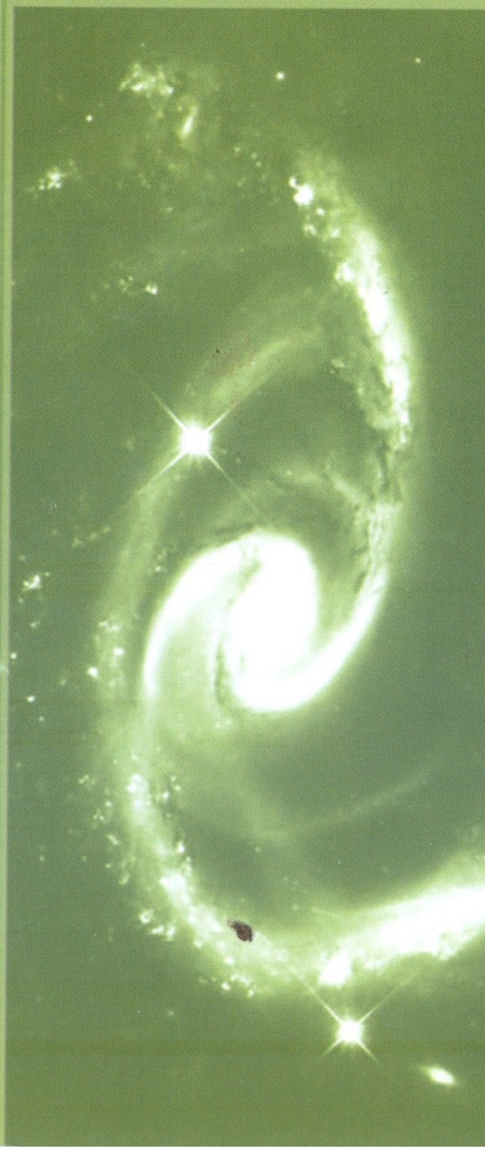
మృత్యుర

నైతిక, ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన ద్వారా మాత్రమే మనిషి పూర్తి స్వేచ్ఛను పొందగలడు. మనిషి నిరంతరం దేనికొరకై చింతన చేస్తూ, పరిశ్రమిస్తుంటాడో చిట్టచివరకు దానిని పొందగలుగుతాడు.

STRENGTH IS LIFE
ISBN 93-85243-42-4
9 789385 243424
www.rkmath.org

రామకృష్ణ మఠం
దోమలగూడ, హైదరాబాదు - 500 029
Email: publication@rkmath.org

Mrutyurahasyam ₹10/-

Published by
Adhyaksha
Ramakrishna Math
Domalguda, Hyderabad - 29

First Impression: 6,000 Copies (November 2015)

ISBN 93-85243-42-4

Printed in India at
Sri Sarada Printers
Hyderabad

మనవి

మానవ జీవిత గమ్యం మ
తెలుసుకోవడమే. అయితే మని
ఒక్క జన్మకు మాత్రమే పరిమి
మరణం ఒక దుస్స్వప్నంలా గోచ
భావించేవారికి దేహమరణంతో
కాదని, అది కేవలం రూపా
పరిసరాలలోకి ప్రవేశించడం
అసంతృప్తికి లోనుకాడు. ఇదే మ

స్వామి వివేకానంద శిష్యు
రచనలు చిన్న పుస్తకాలుగా ఇదివర
బహుళ ప్రజాదరణను పొందా
యువతరానికి అవి మేలుకొలుపు
చిన్ని పుస్తకం వారి రచనలనుండి
తెలుగు అనువాదమే. ఆంగ్లంలో P
పేరిట శ్రీరామకృష్ణ మఠం, చెన్నై ద
తెలుగులోకి అనువదించిన చ
ధన్యవాదాలు.

విషయసూచిక

జననం - మ

జనన మరణ రహస్యా
మానవ మేధస్సుకు అత్యంత క్లిష్ట
లేదు. ఆత్మకు మరణం ఉందా?
అంతరించిపోవలసిందేనా? ప్రశ
జీవితానికి మరణానంతరపు
పర్యంతం మానవ మేధస్సున
సవాలుగా నిలిచి అంతు
నిలిచిపోయింది. శతాబ్దాలు దొర్లి
అప్పుడప్పుడు కొందరు మహా
సంబంధించిన సత్యం తళుక్కుమ
దానిని వారు మానవాళికి ఎలుగె
వచ్చింది. అయినప్పటికీ ప్రతీ
మరల మరలా ఉదయిస్తూనే ఉం
ఇది స్వానుభవం ద్వారా మాత్రమే
కనుక. ఒకరు భుజిస్తే వేరొకరి
అదేవిధంగా పై ప్రశ్నకు పరిష్కార
కూడా ఎవరికి వారు శో

తెచ్చుకోవలసిందే. ఇతరుల అనుభవం ద్వారా అది మనకు బోధపడదు. అమరత్వ స్థితిని సాధించిన కొందరు మహాపురుషులు ఈ మరణం అన్న ప్రశ్నకు సమాధానాన్ని విడిచిపెట్టి వెళ్ళారు. కాని దానిని మాత్రం మన స్వానుభవం ద్వారా మాత్రమే ధ్రువీకరించుకోగలం. అమృతం గురించి విన్నంత మాత్రాన మనం అమరులమైపోం, అమృత సేవనం వలన మాత్రమే మనం అమరత్వస్థితిని పొందగలం.

కేవలం స్వానుభవం ద్వారా తప్ప మరే ఇతర విధంగానూ ఈ సమస్యకు సమాధానం లభించనట్లైతే, ఈ మహాత్ముల వల్ల మనకు ఒనగూరే మేలు ఏమిటి? కనీసం ఈ జన్మలోనైనా మృత్యువును జయించి అమరులం కాగలమన్న ఆశను వారు చిగురింపజేస్తున్నారు. ఆత్మజ్ఞానాన్ని పొందే మార్గాన్ని చూపించి వారు మనకు సాయపడుతున్నారు. ఒక్కసారి మార్గమంటూ స్పష్టంగా తెలిసాక దానిని అనుసరించి పోవడమే మన కర్తవ్యం. ప్రతీ మానవుడి చరమ లక్ష్యమైన ఏ స్థితిని ఈ మహానుభావులు పొందారో, అటువంటి స్థితిని పొందడానికి మనం కూడా శ్రద్ధా విశ్వాసాలతో పాటుపడాలి. అందుకు కావలసినది స్వప్రయత్నం మాత్రమే. అశాశ్వతమైన భౌతిక ప్రపంచపు హంగులకు ఆకర్షితులమై మనం ఈ విషయాన్ని త్వరగా

మరచిపోతుంటాం. ఈ తళుకు
ఎంతగా ఆకర్షితులమైనప్పటికీ నే
ఏమిటి? అన్న ప్రశ్న మన
మానదు. జరామరణశోకాలు
చేసినప్పుడల్లా ఈ ప్రశ్న పునరా
ఉబికి వస్తూనే ఉంటుంది.

అసలు ఈ ప్రశ్న
ఎందుకంటే మనిషి మరణాన్ని వా
ఏ రీతిలోనైనా మనుగడ సాగించ
బ్రతకాలనే ఈ తాపత్రయమే అ
ఈ సమస్యకు పరిష్కారాన్ని
పురికొల్పుతుంది. మనిషి జీవన
అంటిపెట్టుకొని ఉన్న ఈ జీవిత
అది మాత్రమే. కేవలం అది మా
అనుభూతం చేయగలదు. ఆ చై
మాట్లాడటం, మరి ఏ ఇతర వ్యా
సాధ్యపడదు. ఆ చైతన్యపు అ
ఆకారాలకు ఎటువంటి శక్తీ,
ప్రేమిస్తున్నామని చెప్పినప్పుడు మ
చైతన్యాన్నే. మన స్నేహితుల భౌతి

ప్రేమించేది, ఈ కీలక కేంద్రమైన జీవశక్తినే. ప్రతి ఒక్కరిలో అంతర్నిహితంగా ఉన్న ఆ ఆత్మనే మనం నిజానికి ప్రేమించేది. ఇది సుస్పష్టం. ఎందుకంటే జీవం శరీరం నుంచి నిష్క్రమించినప్పుడు, అప్పటివరకూ ప్రాణప్రదంగా భావిస్తూ వచ్చిన మన ప్రియతముల శరీరాలను ఇక ఎంతమాత్రమూ లక్ష్యపెట్టం, వాటిని అగ్నికి ఆహుతి చేస్తుంటాం. ఇది మనం భౌతిక శరీరాలను కాదు, అందులో నెలకొని ఉన్న ఆత్మను ప్రేమిస్తున్నామనడాన్ని రూఢి పరుస్తుంది. ఈ ఆత్మ అద్వితీయమైనది, నాశనం లేనిది, అమరమైనది.

ఆత్మకు మరణం లేదన్న భావన మనిషిని అప్రమత్తుడిని చేసి బాధ్యతాయుత పథంలో నడుపుతుంది. భావి జీవితం అనేది ఉన్నట్లైతే దానిని ఏ విధంగా మలచుకోవాలనేది మన చేతుల్లోనే ఉంది. స్వేచ్ఛాయుత జీవనమా లేక బానిసబతుకా, ఆనందభరితమా లేక దుఃఖమయమా అనేది మనమీదే ఆధారపడి ఉంది. ఏ మనిషి కూడా ఈ జననమరణ, సుఖదుఃఖాల చక్రభ్రమణంలో శాశ్వతంగా పరిభ్రమించాలని కోరుకోడు. ఏ చిన్న కోరిక మిగిలి ఉన్నా ఈ చక్రభ్రమణంలో నుంచి బయటపడటానికి అతడు నిజంగా నిస్సహాయుడే. అందుకే

మన ప్రాచీన మహర్షులు ఈ
విధానాన్ని మనకు నేర్పించి
అధికారమూ, జీవితాన్ని అనుభ
కోర్కెల చేత ఈ ఆత్మ ఆవరించబ
చూస్తే ఈ పరిమితులన్నీ శరీ
ఇంతకు ముందే చెప్పుకున్నట్లు
అస్తిత్వం ముడిపడి ఉందన్న భావ
శరీరం నశించిపోతుంది, కాని ఆ
పరిమితులకు లోబడినది. మరి
దానికంటూ ఒక ఆకారం లేదు.
అపరిమితమూ, అమేయమూ అం
ప్రత్యేకమైన ఒక ఆకారం లేదు. కా
పాత్రల ఆకారాన్ని పొంది, చివ
తన ఆకారాన్ని కోల్పోతుంది. అదే
తనకంటూ ఒక ప్రత్యేక రూపం
అది తాను వసించిన
ఆపాదించుకుంటుంది. ఎప్పుడైతే
గుర్తెరుగుతుందో, తక్షణమే ఆ
అయిపోతుంది.

కొంతమంది విజ్ఞులు జ్ఞానమార్గాన్ని అవలంబించి "ఇది కాదు, ఇది కాదు" (నేతి, నేతి) అంటూ తమ విచారణను కొనసాగించి తుదకు సత్యాన్ని సాక్షాత్కరించుకొన్నారు. వారు ముందు శరీరంతో ప్రారంభించి, అది పుట్టి మార్పుచెంది తుదకు నశిస్తుంది కనుక అది ఆత్మకాదు అని నిర్ధారించుకొన్నారు. అనంతరం మనస్సును గైకొన్నారు. కాని అది కూడా చంచలమైనదని గమనించి అది కూడా ఆత్మ కాదని తీర్మానించారు. ఈ విధమైన విచారణా మార్గం ద్వారా మరింత ముందుకుపోయి ఆత్మసాక్షాత్కారాన్ని పొంది తుదకు సంతుష్టులయ్యారు. తమ అనుభవం ద్వారా వారు ప్రపంచానికి చాటిచెప్పింది ఇదే: "మీరంతా, ప్రతీ జీవిలోనూ వసించే ఆ పరమాత్మ స్వరూపులే. పైపై మెరుగులకు భ్రమపడి స్థూల భౌతిక ప్రపంచంలో ప్రాకులాడినంతకాలం మీరు ఆ అంతరాత్మను దర్శించలేరు. అంతర్ముఖులవండి. అది మీలోనే దాగి ఉందని కనుగొంటారు. మీ స్వస్వరూప ఎరుకను పొంది, అది జనన మరణాలకు అతీతమై సర్వవ్యాపకంగా శాశ్వతమై నిలిచి ఉండేదని గుర్తెరుగుతారు."

"ఒకవేళ నా ఆత్మ అమరమైనంత మాత్రాన ఆ విషయాన్ని తెలుసుకోవడం వలన క్రొత్తగా నాకు

ఒనగూరేదేమిటి, నా జీవితం శా
దాని గురించి నేను ఎందుకు లక్ష
అనవచ్చు. ఒక్కటి మాత్రం నిజ
ఉండటానికి, అది మన వద్ద ఉంద
మధ్య చాలా తేడా ఉంది. ఒక
గుప్తనిధులు ఉండి ఉండవచ్చు.
తెలుసుకోనంత వరకూ అతడు తన
భావించుకొని, ఆకలి బెంగతో భ
అఖండమూ, అమేయమూ, శా
పరమాత్మకు మనం వారసులమైన
గుర్తెరగనంతవరకూ క్షణక్షణం భ
వెళ్ళదీయవలసి ఉంటుంది. జీ
ఆందోళనలతో నిండి ఉంటుంది
మాత్రమే ఈ బాధలను పారద్రో
అధిగమించడం అనేది
స్వానుభవపూర్వకంగా తెలుసుకోనం
ఎన్ని గ్రంథాలు పఠించినా, ఎందరి
నిష్ప్రయోజనమే. మరణం ఆసన్న
వణికిపోతుంటాం. అమరత్వాన్ని
చెందనంతవరకూ, దానిని గురించి
మనకు ఏ మాత్రం ధైర్యాన్నీ, నమ్మ

ప్రాచ్యంలో కాని, పాశ్చాత్యంలో కాని ఒక సిద్ధాంతం ప్రతిపాదించబడిందంటే దానిని మనం ఎందుకు గ్రుడ్డిగా ఆమోదించాలి? ప్రతి వ్యక్తీ యుక్తాయుక్త విచక్షణ చేసి, స్వీయ ఆలోచనల మీద ఆధారపడగలగాలి. ఇతరులు చెప్పినంత మాత్రాన గ్రుడ్డిగా ఎందుకు నమ్మాలి? ఏ మతాన్నైనా, సిద్ధాంతాన్నైనా నిజమని నమ్మేముందు అందులోని సత్యాసత్యాలను పరీక్షించి, పరిశీలించి, స్వీయ వివేకంతో ఋజువు పరుచుకోవాలి. మనకు మార్గదర్శకులు, స్ఫూర్తి ప్రదాతలు అయిన వారి వద్ద నుండి సూచనలు, సలహాలు స్వీకరించవచ్చు. కాని మన మనస్సులను ఆవరించి ఉన్న అంధకారపు ముసుగును స్వప్రయత్నం ద్వారానే తొలగించుకోగలం. "నశ్వరమయ్యే పదార్థాల నడుమ అనశ్వరమై చావు పుట్టుకలు లేనిదిగా ఆత్మ స్థితమై ఉంది" అన్న ఆర్యోక్తిని విన్నప్పుడు, అది ఏమై ఉంటుంది? అని మనం తప్పనిసరిగా ప్రశ్నించుకోవాలి. ఇతర పదార్థాలలాగా నేడో రేపో నశించిపోయే ఈ భౌతికశరీరం కచ్చితంగా కాదు, శాశ్వతంగా నిలిచి ఉండే ఇతరమైనది ఏదో మనలో అంతర్నిహితమై ఉంది. మరి అటువంటప్పుడు మట్టిలో కలిసిపోయే ఈ భౌతికశరీరంపై ఆధారభూతులమవుదామా లేక నాశనం చేయబడని, దొంగిలించబడని, అపవిత్రం

పరుగులెత్తే మానవునిలోని అశాంతిని, అసహనాన్ని సమూలంగా తుడిచిపెట్టివేసేది ఆత్మ సాక్షాత్కారమే. ఆత్మ శాశ్వతమన్న నమ్మకం లేకపోవడం, మనిషి మనుగడ కేవలం ఈ ఒక్క జన్మకు మాత్రమే పరిమితం అనే సంకుచిత భావనలు, అన్ని రకాల దుష్ప్రవర్తనలకూ, స్వార్థపరత్వానికీ మూలాలుగా నిలుస్తున్నాయి. తన శాశ్వత మనుగడలో, ఈ శరీరంలో వసించిన కొద్ది దినాలు అతి స్వల్పభాగం మాత్రమేనని, శారీరక మరణంతో తన మనుగడ ముగిసినట్లు కాదని, అది కేవలం రూపాన్ని మార్చుకొని కొత్త పరిసరాలలోకి ప్రవేశించడం మాత్రమేనని మానవుడు తెలుసుకొన్ననాడు, మరణాన్ని ఇక ఎంతమాత్రమూ ఒక శత్రువుగా పరిగణించడు. అంతేకాదు, ప్రస్తుత జీవనంతో అతడు ఇక ఏ మాత్రమూ అసంతృప్తికి లోనుకావడం అనేది జరుగదు.

ఆత్మజ్ఞానాన్ని సముపార్జించే క్రమంలో శరీరాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయవలసిన అవసరం లేదు. రెంటిపైనా తగుమాత్రపు శ్రద్ధ వహించవలసి ఉంటుంది. శరీరాన్ని సాధనంగా గైకొని ఆత్మను సాక్షాత్కరించుకొనే ప్రయత్నం చేయాలి. అలాగే ఆత్మకు అధీనమైన పరికరంగా శరీరాన్ని భావించాలి. ఈ భావనతో ఎవరైతే పురోగమిస్తారో వారు

తమ చరమలక్ష్యాన్ని తప్పక సా
అవసరాలకోసం అర్రులు చాచే
కోల్పోతాడు. ఈ జన్మలో శక్తిమే
ఆనందాలను పొందడానికి
అత్యుత్తమ లబ్ధిపొందామని
జీవితపు ఆనందాలను త్య
సామ్రాజ్యానికి మనలను చేరవే
మాత్రమే నిజంగా మనం లబ్ధి
విధంగా చేయగలిగితే, ఈ జన్
లబ్ధిపొందినట్లే. ఎందుకంటే ఆ
సావధానంగా గడపడమెలాగ
మరణాన్ని ఏ జంకూ లేకుండా ఎ
మనిషి ఒక వస్త్రాన్ని విడిచి ఇ
మరణాన్ని కూడా ఆత్మ కొత్త శరీ
భావించి నిర్భీతిగా ఎదుర్కొన్న
బ్రహ్మజ్ఞానికి ఋజువుగా నిలిచి

మృత్యువుకు మనమెం
శరీరాన్ని నాశనం చేయవచ్చుగా
ప్రియమైనవారు మరణిస్తే మన
మనిషి నిజంగా మరణించినట్

ధరించిన శరీరమనే ఈ రక్తమాంసాల తొడుగును మాత్రమే విడిచివెళ్ళాడు. అసలు మనిషి ఇంకా జీవించే ఉన్నాడు. దీని గురించి సరైన అవగాహన లేకపోవడం వలన మనం కష్టాలు అనుభవిస్తుంటాం. జీవితాన్ని సరిగ్గా అధ్యయనం చేయనివాడికి, దాని పరమార్థాన్ని గ్రహించలేనివాడికి మరణానంతరం అంతా అంధకార బంధురంగా తోస్తుంది. కాని ప్రస్తుత జీవితాన్ని సక్రమంగా అర్థం చేసుకొన్నవాడికి, తదనంతర జీవితంతో గల సంబంధం స్పష్టంగా విశదపడుతుంది. నూతన వేషాన్ని నిశ్శబ్దంగా ధరించి, కొత్త విధులను సహజసిద్ధంగా, సునాయాసంగా స్వీకరిస్తాడు. అటువంటి వ్యక్తి నిర్భయుడై, భగవంతుడి ఆదేశాలను అమలుపరచడానికి మాత్రమే జీవించి ఉంటాడు. అతనికేదైనా దురదృష్టం సంభవిస్తే అది భగవదిచ్ఛ మేరకే జరిగిందని, అదేవిధంగా ఏదైనా విజయం దక్కినా, ఆనందం కలిగినా అది కూడా కేవలం భగవదిచ్ఛ వలన మాత్రమే సంభవమని ఎరిగి ఉంటాడు. ఆ విధంగా జీవితాన్ని అనంతమైన భగవదిచ్ఛ కు వ్యక్తీకరణగా దర్శించి, తనను తాను ఆ పరమాత్మకు పూర్తి అధీనుడిగా చేసుకొంటాడు. ఆ అనంత పరమాత్మ దివ్యత్మం అతని ప్రతీ ఆలోచనలోను, మాటలోను, చేతలోను ప్రతిబింబిస్తుంది.

ఈ శరీరం గాని,
శరీరాలుగాని రాలిపోవచ్చు. అయి
స్వరూపాన్ని ఎరిగినవాడై, "మృత
అంటూ మొక్కవోని ధైర్యంతో
దృఢనమ్మకాన్ని కలిగినవాడు
సమాజం మధ్యలో కాని లేదా దా
లేకుండా కాని; తీవ్రమైన కార్యాచ
ఏకాంతంలో కాని ఎక్కడైనా ఒ
కొనసాగించగలడు. తను వెళ్ళిన
ప్రకాశాన్ని కొనిపోగలడు. మరణ
మనం మృత్యువాత పడమనో లేద
గురికాదనో అర్థం కాదు. ఏది న
తెలుసుకోగలిగే జ్ఞానాన్ని సంపాదిం
నిజతత్త్వమైన ఆత్మకు మరణం లే

విధిని తప్పించలేమా?

భౌతికశాస్త్రం పదార్థ నియమాలను వివరించగలిగింది కాని మానవ జీవిత సూత్రాలను వివరించడంలో వైఫల్యం చెందింది. అది బాహ్య భౌతిక ప్రపంచంలో సంఘటనలకు గల కార్యకారణ సంబంధాన్ని వివరించగలిగింది. కాని మానవులలో ఒకడు దరిద్రునిగా జన్మించి దురదృష్టాలకు లోనవడం, మరొకడు సకల సంపదలనూ, ఆనందాలనూ ఎందుకు పొందుతాడో మాత్రం వివరించలేకపోయింది. కారణం లేనిదే కార్యం లేదన్నదే సూత్రమైతే, మరి ఒకడు దరిద్రునిగా మరొకడు సంపన్నుడిగా జన్మించడానికి గల కారణం ఏమిటి? దీనికి మతం ఇచ్చే సర్వసాధారణమైన సమాధానం భగవదిచ్ఛ. భగవంతుడు తన ఇచ్ఛమేరకు అవసరమైతే కొరడా ఝుళిపించగలడు లేదా కరుణను వర్షించగలడు అన్నదే సమాధానం. ఈ వ్యత్యాసాన్ని అతడు ఎందుకు చూపించాలి? దానికేదో కారణం తప్పక ఉండి ఉండాలి. ఇచ్ఛానుసారం పిల్లలను దండించడమూ, సత్కరించడమూ చేసేవాడు ఆదర్శప్రభువు తప్పకుండా కాదు, ఏ నియంతో అయి

ఉండాలి. ఇంతకు మించిన సం
తప్పకుండా ఉంది. మన బు
సిద్ధాంతమే దీనికి సరైన సమ
కార్యకారణ సంబంధ సూత్రా
అన్వయిస్తే వచ్చేదే ఈ కర్మసిద్ధాం
ఉన్న వ్యత్యాసాలకు వారు పర
అందుకు కారణం మనిషిలోనే ఉ
తన విధికి మానవుడే బాధ్యు
భాగ్యవిధాత. తను గతంలో చేసి
జీవనం. దేనినైతే నాటుతామో
పొందగలం. నాటిన విత్తుకు భి
పొందలేము. ఆ పరమాత్మకు
ఫలసాయం పొందాలంటే, అం
జీవితాన్ని మెరుగుపరచుకోవాలి
అనుక్షణం అప్రమత్తంగా ఉంటు
కూడిన జీవితాన్ని గడపగలగాలి.
ఎదురయ్యే పరిణామాలను అన
మనమెంత తప్పుకొన ప్రయత్నిం
చివరకు దుఃఖాన్నే కొనితెస్తాయి.

ఈ నియమాన్ని ఉల్లంఘిం
దీన్ని దాటిపోవడానికి మనకు ఏ

సహాయపడదు. ఎంతచెట్టుకు అంత గాలి అన్నట్లు, చేసిన కర్మకు ఫలితం అనుభవించక తప్పదు. ఇది అనుల్లంఘనీయం. భగవంతుడేమీ మనల్ని ఈ పరిస్థితిలో పడవేయలేదు. మనలను సదా క్రిందికి లాగివేస్తూ పరిస్థితుల ప్రభావంలో పడవేయ చూసే బంధాలకు కట్టుబడిపోయి మనం ప్రస్తుత స్థితిని కల్పించుకున్నాం. కృష్ణుడు భగవద్గీతలో చెప్పినట్లు భగవంతుడు మన మంచిచెడులలో ఏ భాగాన్నీ తీసుకోడు. అజ్ఞానమనే మబ్బుచే కప్పివేయబడి జీవులు ఆ అజ్ఞానంలో ముంచివేయబడుతున్నారు. ఈ భ్రాంతిలో ఉంటూ మనలను రక్షించేది లేదా శిక్షించేది ఆ భగవంతుడేనని తలపోస్తూ గడిపేస్తాం.

కేవలం అజ్ఞానం మాత్రమే ఈ దుఃఖాలకూ, బానిసత్వానికీ మూలకారణం. ఈ అజ్ఞానంలో, అపరిపక్వతలో మునిగి ఉన్నంతవరకూ మన మానసాలలో విచారపు ఛాయలు ఏదో ఒక మూల నెలకొనే ఉంటాయి. దాన్ని తప్పించడానికి మనం చేసే ప్రయత్నాలన్నీ నిష్ఫలమైపోతాయి. చుట్టుముట్టి ఉన్న పరిస్థితుల నుంచి దురంగా పారిపోవడానికి ప్రయత్నించడం దీనికి పరిష్కారం కాదు. ఆ పరిస్థితులను కల్పించి, నియంత్రించే ప్రకృతి సిద్ధ నియమాన్ని అవగాహన చేసుకొని స్వీకరించడమే

అసలైన విరుగుడు. ఈ అవగాహ
తాము అతి దైన్య పరిస్థితుల పాల్పడిన
బయటపడటానికి ఆత్మహత్యే శర
జనులు భావిస్తుంటారు. దైన్యాన్ని
జీవితాన్ని అంతం చేసుకోవడమే
సూచించేంత సంకుచితమైనది,
ప్రకృతిబద్ధ నియమం? అసాధ్యం!
సృష్టించుకున్నవి తనను వెంబడించే వ
నశించిపోవడానికి ఆత్మ ఒక పదార్
దైన్యానికి దారితీసే పరిస్థితులను
నాశనం చేయలేము. కర్మ నియమాన్ని
కాలం ఈ దైన్యం తప్పదు.

మనిషి తన స్వీయ జీవితాన్ని
నేర్చుకోవాలి. స్వీయ ఆలోచనలను,
చాలా నిశితంగా పరిశీలించాలి.
అనుభవించే ఫలాలన్నిటికీ తన
మూలకారణంగా అతడు త్వరలోనే గ్రహి
చెప్పినట్లు మన గత ఆలోచనల ఫలితవే
బండిని లాగే ఎద్దుని చక్రం అనుసరించి
చెడు మాట్లాడుతూ, చెడ్డపనులు చేస్తే

పొందవలసి ఉంటుంది. నీడ మనిషిని వెంబడించినట్లే పవిత్రమైన మనస్సుతో సత్కార్యాలు చేసేవాడు చివరకు ఆనందాన్నే పొందగలడు. ఈ జన్మలో వర్తించే కర్మ సిద్ధాంతమే మరుజన్మలలో కూడా నిజమయ్యే తీరుతుంది. ఈ నియమాన్ని కనుక తు.చ. తప్పక పాటించినట్లైతే మనిషి సకల బాధలనుంచీ ముక్తుడై తాను ఎంచుకున్న రీతిలో జీవితాన్ని గడపగలడు. త్రికరణశుద్ధితో కర్మాచరణ మొనరించడమే అతను చేయవలసింది. కేవలం వేదోక్త పంక్తులను వల్లెవేస్తూ, చిలకపలుకులు పలుకుతూ ఉపన్యాసాలిచ్చేవాడు కాదు, వాటిని నేర్చుకొని ఆచరణాత్మక మొనరించిన వాడు మాత్రమే ప్రతికూల పరిస్థితులను అన్నింటినీ అధిగమించి తన జీవితానికి ధన్యతను చేకూర్చుకోగలడు.

మన కష్టార్జితం కానిదేదీ మన దరికి చేరుతుందని ఆశించలేం. ప్రాప్తం లేనిదే ఎంత ప్రయత్నించినా మనది కాని వస్తువు మన దగ్గర నిలువదు. హైందవ పురాణాలలో దీని గురించిన ఒక కథ ఉంది. తీవ్రమైన కష్టాలలో ఉన్న ఒక పేదవానికి సహాయం చేయమని పార్వతీదేవి పరమేశ్వరుడిని కోరుతుంది. అది సాధ్యం కాని పనంటూ శివుడు త్రోసిపుచ్చుతాడు. అందుకు పార్వతీదేవి

“పరమేశ్వరుడికి కూడా సాధ్యం
ఉందా?” అంటూ తన ఆశ్చర
“ఆ విషయాన్ని నీకు ఇప్పుడే
పరమేశ్వరుడు పార్వతీదేవికి ఒక ద

ఆ పేదవాడు తీవ్రమైన
రోజు ఎలా గడుస్తుందా? అని
అరణ్యమార్గం గుండా నడిచివె
వెళ్ళబోయే మార్గం మధ్యలో శి
మూటను ఉంచుతాడు. తీరా
సమయానికి ఆ పేదవాడి కన్నుల
బంగారాన్ని పొందే అవకాశాన్ని కి
కూడా ఎప్పుడూ జరిగేది ఇదే. మ
పొందగలిగే అర్హత మనకుండాలి. అ
వాటిని పొందగలం.

మనం చేసే పనులు, ఆ
చిన్నవైనప్పటికీ తుదకు అన్నీ కలి
నిర్దేశిస్తాయి. మన ఆనందం కాని,
ఫలితమే. మనం గుర్తించినా, గు
మాత్రం పచ్చి నిజం. బాధలను
సాధించే మంత్రం మన మాటలు, చ

అందుచేత మనం చెప్పే ప్రతీ మాటలోను, వేసే ప్రతీ అడుగులోనూ ఎంతో జాగరూకత వహించవలసి ఉంది. ఒక ఆలోచన అది ఎంత చిన్నదైనప్పటికీ మహా మహా కార్యాలకు మాతృకగా పనిచేస్తుంది. అది మంచి కావచ్చు, చెడుకావచ్చు. చేసిన తప్పుల ఫలితంగా బాధలు చుట్టిముట్టినప్పుడు మనిషి తరుణోపాయం వెతకకుండా నిస్సహాయుడిగా ఉండిపోవాలని దీని అర్థం కాదు. తను సృష్టించుకున్న పరిస్థితులను తిరగరాసుకునే శక్తి అతనిలోనే ఉంది. గత తప్పుల పాపాన్ని పూర్తిగా పరిహారం చేసుకోలేకపోవచ్చేమో కాని, అవి ఎందుకు సంభవించాయన్న నిజాన్ని తెలుసుకుని అనవసర ప్రతిఘటనలకు పోకుండా స్వీకరించి తన శక్తిని వృథా పోనీయకుండా కాపాడుకోగలడు. ఈ నిజాన్ని గుర్తించినప్పుడు ఈ పరిణామాలన్నింటినీ మనిషి చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించగలడు. వాటి నుంచి పాఠాన్ని నేర్చుకోగలడు. ప్రకృతి నియమాన్ని అర్థం చేసుకున్న మనిషి ఈ వచ్చిపోయే అనుభవాలన్నింటినీ ఆశీర్వాదంగా స్వీకరించగలడు. ప్రాచ్యదేశాలలో అత్యంత మూఢులుగా పరిగణించబడే వారి జీవితాలలో సైతం ఈ సత్యం ప్రస్ఫుటంగా ప్రతిఫలిస్తుంది. బాధలలో ఉన్నప్పుడు సైతం

వారు తమ జీవితాలలో నిరాశా
ఎందుకంటే ఈ కష్టాలు ఎల్లకా
వారికి తెలుసు. దురదృష్టం అ
వంటిదని, అది త్వరలోనే అదృ
స్వీయకర్మల ఫలితమే ఈ స్థి
స్వల్పమూ అయిన కారణాలు అ
జనింపచేయలేవని వారు స్పష్టం

ఈ ప్రకృతి నియమ
ఎటువంటి పరిస్థితులనైనా మ
నిలబడగలం. మన ఓపిక, మ
చెందుతాయి. అప్పుడు తాటాక
మాత్రమూ భయపడం. ఈ ని
జరగదని తెలిసినప్పుడు మనమెం
అశాంతిగా తయారవ్వాలి. ఒకవే
సంభవిస్తే దాని వెనుక ఏదో
ప్రయోజనమూ ఇమిడి ఉంద
కష్టాలకు గురవుతుంటారు. చెడ్డ
ఉంటారనేది మనకు తరచుగా
ఏమిటి? పరమ లౌకికులు, స్వా
అపరిమితమైన భౌతికసుఖాల

అనుభవిస్తుండటం వలన వారిని అధిక అదృష్టవంతులందామా? ఈ జన్మలో మనం ఆశించేది తుచ్ఛమైన ఈ భౌతికసుఖాలనా? అవి ఎంత మాత్రమూ మానవజీవిత చరమలక్ష్యం కానేరదు, కాకూడదు. ఈ సుఖదుఃఖాలనే ద్వంద్వాలకు అతీతంగా ఎదిగి, ఎదురయ్యే ప్రతిదానిని సమభావంతో స్వీకరించాలి. ఈ ప్రయాణంలో ఎదురయ్యే ప్రతీ అనుభవాన్ని కూడా మనలోని ఉన్నత దైవీ ప్రకృతిని బహిర్గతం చేసి, మన ఆధ్యాత్మిక శక్తిని పెంపొందింపజేసే ప్రేరకంగా భావించాలి.

కర్మసిద్ధాంతాన్ని సక్రమంగా అవగతం చేసుకోవడం ద్వారా మార్గమధ్యంలో తప్పులు చేయకుండా సక్రమంగా సాగిపోతూ తుదకు గమ్యాన్ని చేరుకోగలం. ఒకవేళ ఏదైనా పొరపాటు చేసినట్లైతే దాని ఫలితాన్ని తప్పక అనుభవించాలి. నిప్పులో చెయ్యిని కావాలని పెట్టినా, పొరపాటున పెట్టినా చెయ్యి కాలి తీరుతుంది. మనం చేసిన పనులకు తగ్గట్టే ఫలితాలు ఉంటాయి. వీటినుంచి మనం నేర్చుకునేదేమిటి? మూర్ఖపు పనులను పునరావృతం చేయకూడదనే. తెలిసి చేసినా, తెలియకచేసినా మనం చేసిన ప్రతీ పనికి, వేసే ప్రతీ అడుగుకూ, మాట్లాడే ప్రతీ మాటకూ వాటి స్వభావాన్ని బట్టి ప్రతిక్రియ ఉంటుంది. ఆ ప్రతిక్రియ మంచైనా, చెడైనా

స్వీకరించక తప్పదు. అప్రయ
ఫలితాలను తప్పించుకోవడం ఎల
అర్జునుడికి ఈ విధంగా ఉపదే
చేసినా, ఏది భుజించినా, ఏ జప
దానమొనర్చినా, సమర్పణ భావం
ధారపొయ్యి. ఈ సమర్పణ భావం
కర్మ బంధాల నుంచి పూర్తిగా బ
విధంగా చెప్పాలంటే భగవంతుడి
మనల్ని కట్టిపడవేసే బంధాల
సులువుగా పొందగలం. ఈ భా
కమలం నీటిలో ఉన్నప్పటికీ
తడవబడకుండా తేలుతుందో,
ఉన్నప్పటికీ ఆ ప్రాపంచికత
తప్పించుకోవచ్చు. ఈ విధంగా
దానికి ప్రకృతితోటి, సోదర మా
పట్ల ఎటువంటి సంబంధం
స్పష్టంగా గమనించగలిగినప్పుడు
నవీన సానుకూల దృక్పథంతో
దానినీ విమర్శించాలనే భ
తొలగిపోతుంది. మంచివారు

చూసినా, వారు ఏ కారణం లేకుండా ఆ బాధలు అనుభవిస్తున్నారని ఇంక ఎంతమాత్రమూ భావించబోము. ప్రపంచంలో అసలు న్యాయమనేది లేదు అంటూ ప్రతిక్రియగా తిరుగుబాటు కూడా చేయబోము. కేవలం అజ్ఞానంలోంచి మాత్రమే ఇటువంటి తిరుగుబాటు ప్రేరణ జనిస్తుంది.

అనుల్లంఘనీయమైన విధితో కర్మసిద్ధాంతాన్ని పోల్చిచూసి గందరగోళంలో పడకూడదు. విధి అనుభవించి తీరవలసిందే అన్న భావన మనిషిని హృదయవేదనకు గురిచేస్తుంది. దీనికి భిన్నంగా, "ఏ స్థితీ శాశ్వతం కాదు, మనిషి కనుక తను గతంలో చేసిన పాపకర్మల ఫలితాన్ని తప్పించుకోవాలని భావిస్తే, అతడు తన శక్తియుక్తులను సన్మార్గంలో ప్రవేశపెట్టి గత తప్పుల పాపఫలాన్ని పరిహారం చేసుకోవచ్చు" అని కర్మసిద్ధాంతం నొక్కి వక్కాణిస్తుంది.

"గతం గతః, దానిని విచారించి లాభం లేదు. నీ జీవితమంతా కష్టాలతో కూడుకున్నదైనప్పటికీ, వాటిని నెమరువేసుకొని లాభం లేదు. మనస్ఫూర్తిగా, త్రికరణశుద్ధితో ఆచరించగలిగే నీకు నచ్చిన ఒక ఆదర్శాన్ని ముందు ఉంచుకో. సదా దానిపైనే నీ మనస్సును లగ్నం చేయి, నీ శక్తియుక్తులన్నీ దాన్ని సాధించడానికే వెచ్చించు. త్వరలోనే

నీ బలహీనతలనుంచి, లోపాలను
అంటూ అది మనిషిని వెన్నుతట్టి

ఒక చెడు లక్షణం అలవడి
ఏవగింపు వంటివి మన హృద
వాటిని త్వరగా రూపుమాపడాని
ఉన్నత ఆదర్శం వైపు మళ్ళిం
ప్రత్యామ్నాయంగా పనిచేస్తుంది.
నేరుగా ఎదుర్కొని, ఆలోచించినకొ
శక్తిమంతంగా చేస్తున్నట్లే లెక్క
జీవితమూ, శక్తి, అవగాహనా
పరిమితంగా అనిపించి
లోనవుతుంటాం. కాని వాటి
మరచిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ
ఉన్నతమైన, ఉదాత్తమైన ఆలోచ
ఉన్నతస్థాయిలో ఉన్నామా, లేక
అనేది నిజంగా అప్రస్తుతం. ఎంద
పరిణామక్రమంలోని ఒక్కొక్క
ఉన్నవారమే. నేడో, రేపో మన
చేరుకోక తప్పదు. ఇది తథ్యం.

తోటివారు నిరాశామయ
వారికి భవిష్యత్తుపై ఆశను, ప్రోత్సా

చేయాలి. మనిషి నిస్సహాయపరిస్థితులలో పడి గుండె దిగజారి కూలబడిపోయినప్పుడు, ఒక్క చిన్న ఆశాభరితమైన మాట, సానుభూతి వానిని పునరుత్తేజితుడిని చేసి నిలబెడుతుంది. తోటివారి బలహీనతలను ఏకరువు పెడుతూ, వారి తప్పులను ఎత్తిచూపే పని చాలా తేలికగా చేస్తూ ఉంటాం. కాని మనలో కూడా బుద్ధునిలా, క్రీస్తులా రూపొందగల శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్నాయనే నమ్మకాన్ని, విశ్వాసాన్ని తోటివారి హృదయాలలో నాటగలిగినవాడే నిజమైన స్నేహితుడు.

మన గమ్యం మన చేతుల్లోనే ఉంది. దానిని మనం సంకల్పించినట్లు మలచుకోగల శక్తీ మనలోనే ఉంది. కాబట్టి మన బాధలన్నిటికీ మూలకారకాలై, మన స్వభావంలో భాగంగా కనిపిస్తున్న అపరిపక్వతలన్నింటినీ క్రూకటివ్రేళ్ళతో సహా పెకలించివేయడానికి ఓపికగా, పట్టుదలగా, త్రికరణశుద్ధితో శక్తివంచనలేకుండా పాటుపడదాం. సద్భావనతో, సత్కార్యాచరణతో మన మార్గాన్ని మూసివేసే ప్రతీ ఒక్క అడ్డంకినీ తొలగించుకుని మనతోపాటు మన తోటివారి జీవితాలను కూడా నిత్యానందమయం చేసుకుందాం.

పునర్జన్మ - పరిణా

సంక్లిష్టమైన మానవ మనుగ
వివరించడం అంత తేలికైనదేమీ
రహస్యాలను అధ్యయనం చేయడాన్ని
విషయం వేరొకటి ఉండదు. ఈ లక్ష
మానవుడు లౌకిక, ఆధ్యాత్మిక జగత
పూనుకున్నాడు. మానవజాతి ఎ
మనుగడలోకి వచ్చింది? మరణానం
పరిణామాలు ఏమిటి? వంటి వాటి
చేసుకోవడానికి ఉత్సుకత మొదలైం
పరిశోధనలలో భాగంగా
జీవపరిణామక్రమ సిద్ధాంతం జీవిత
పరిశోధనలకు ముగింపు పలు
భావించేటట్లు చేయగలిగింది. క
వెల్లడించబడిన ఈ సిద్ధాంతం
సంతృప్తికరమైన వివరణను
పశ్చిమదేశాల శాస్త్రజ్ఞుల ప్రకారం,
పోరాటంలో ప్రతీ జీవి ఎంతో

చెందుతుంది. ఈ క్రమంలో ఎదురయ్యే అడ్డంకులన్నింటినీ అధిగమించే శక్తిని సంతరించుకొనేంతవరకు అది తన ప్రయాణాన్ని ఆపదు. అస్తిత్వ పోరాటంలో వ్యతిరేకతలను తట్టుకుని నిలబడగల జీవే మనుగడ సాగించగలదు అన్న సూత్రాన్ని అనుసరించి, సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమైన జీవి నుంచి మనిషి వరకూ ప్రతీ ఒక్క జీవరాశి అంతర్నిహితమైన స్వాభావిక ప్రేరణచే తన జీవితాన్ని వికసింప జేసుకోవడానికే ప్రయత్నిస్తుంది. శరీరం ఒక్కొక్క దశను దాటుకొని వృద్ధి చెందుతూ ఇంక పెరుగుదల అంటూ లేని పరిపూర్ణ స్థితిని ఏ విధంగా చేరుకొంటుందో నిరూపించే ప్రయోగాలు అనేకం జరిగాయి.

ఈ జీవ భౌతిక పరిణామక్రమానికి సంబంధించిన వివరణ మనకు పూర్తి సంతృప్తిని ఇవ్వలేదు, ఎందుకంటే ఇది భౌతికాతీతమైన ఉన్నతశ్రేణి వ్యక్తీకరణలకు సంబంధించిన పరిణామాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. ఈ పాశ్చాత్య పరిణామవాదులకు భిన్నంగా, క్రీస్తు పూర్వం 7వ శతాబ్దంలో భారతదేశంలో వసించిన కపిలుడు వంటి వారు తమ భావనలను భౌతిక జగత్తును అధిగమించి నైతిక, ఆధ్యాత్మిక పరిణామాలను కూడా వివరించే విధంగా విస్తరింపజేశారు. ఈ ప్రాచీన ఋషులు లయం లేనిదే సృష్టి

వికాసం లేదని గ్రహించారు. ఆ
ప్రకారం ఏ వస్తువూ శూన్యం
విధంగా ఈ సృష్టి పరిణామా
లయించి పోయి ఉండాలి తప్ప
కార్యకారణ సంబంధం లాగానే
విడదీయరానివే. లయం లేనిదే
ఫలితాన్ని గురించి పూర్తిగా తె
దారితీసిన కారణాలు కూడా
అదేవిధంగా ప్రస్తుత స్థ
తెలుసుకోవాలంటే, అంతకు ప
పరిస్థితులు కూడా తెలుసుకుని తీ
మన ఈ భౌతిక మానసిక స్థితి
చోటు చేసుకున్నది కాదు. అది గ

గతంతో అనుసంధాన
వివరించలేం. అదేవిధంగా ప
లేకుండా భవిష్యత్తును వివరించలే
క్రమానుగత గొలుసుకట్టు సూత్ర
సంబంధం లేకుండా ఇంకోదా
ధైర్యసాహసాలు కలిగిన మహా
మేలిముసుగును తొలగించుకుని

చేసుకున్నారు. ఈ నియమాన్ని గ్రహించగలిగితే లోకంలో ఉన్న వైవిధ్యాలను, అసమానతలను మనం మరింత స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోగలుగుతాం. మనుషులందరూ ఒకేలా ఎందుకు ఉండరు? దయాళువైన భగవంతుడు ఒకడిని అదృష్టవంతుడిగా మరొకడిని దీనుడిగా సృష్టిస్తాడా? ఈ వైవిధ్యాన్ని కల్పించేది ఏది? కారణం లేనిదే ఫలితం లేనట్లే, ఈ బాహ్య స్థితులలో, మానసికశక్తులలో మానవుల మధ్య గల వ్యత్యాసాలు ఆయా వ్యక్తుల వ్యక్తిత్వాలలో నిబిడీకృతమై ఉన్న లక్షణాల మధ్యగల భేదాల ఫలితమే.

స్థూలశరీరమే సర్వం కాదు. సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమైన అణువులతో కూడిన సూక్ష్మశరీరం కూడా మనిషికి ఉంటుంది. మనస్సు, బుద్ధి, అహంల కలయికే ఈ సూక్ష్మశరీరం. జన్మ జన్మాంతరాల నుండి పోగుకాబడిన వృత్తులన్నీ ఈ సూక్ష్మశరీరంలో క్రోడీకరించబడి ఉంటాయి. మనిషి వ్యక్తిత్వానికి ఆవాసస్థానమైన ఈ సూక్ష్మభాగాన్ని తెలుసుకోవడం ద్వారా అతని పరిణామక్రమానికి సంబంధించిన పుట్టుపూర్వోత్తరాలను గ్రహించవచ్చు. తద్వారా ప్రతి ఒక్కని జీవితం వేరొకని జీవితం నుంచి భిన్నంగా ఎందుకు ఉంటుందో తెలుసుకోవచ్చు. తెలిసో తెలియకో ఈ తేడాలను మనకు మనమే

సృష్టించుకుంటున్నాం. మనం ఉ
విధి ఏ మానవాతీత శక్తి నియ
అనుభవించే సుఖదుఃఖాలన్నీ
మనమీద రుద్దలేదు. అవి స్వీయ
సిద్ధ పరిణామాలు. నాటిన విత్తుక
మనకు ప్రాప్తం లేని దానినెవరు
విధంగా మనం అర్హమైన వాటి
కూడా ఎవ్వరూ ఆపలేరు.

మన భవిష్యత్తును తీర్
ఉంది. లోపభూయిష్టమైన వ్యక్తిత
పరిస్థితుల మధ్యకు నెట్టివేయబడ
ఫలితమే అయి ఉండవచ్చు, వా
పోయి ఉండవచ్చు. వాటికి విరుగ
మలుచుకోవడంలోనే ఉంది. వర్త
గడపడం ద్వారా భూతకాల
సునాయాసంగా అధిగమించవ
ఈ జీవితంలో నిర్దేశించబ
చేయకుండగానే, తన లక్ష్యాన్ని
దానితో అంతా ముగిసినట్లేనా
అవకాశం ఉండదా? దీనికి భ

సమాధానాన్ని ఇస్తాడు: "అతనికి ఈ జన్మలో కాని, మరుజన్మలో కాని వచ్చిన నష్టమేమీలేదు. సత్కార్యాలు చేసినవాడు ఎన్నటికీ దుర్గతిని పొందడు. గతజన్మలలో గడించిన జ్ఞానాన్ని మరుజన్మలో తిరిగి పొంది తన లక్ష్యాన్ని చేరడానికి శ్రమిస్తాడు. గత జన్మల సంస్కారబలంచే తిరుగులేని విధంగా ముందుకు పురోగమిస్తాడు. ఆ విధంగా ఈ జన్మల పరంపరలో పవిత్రతనొంది తుట్టతుదకు గమ్యాన్ని చేరుతాడు."

ఇప్పుడొక ప్రశ్న తలెత్తుతుంది. మనం ఈ జన్మకంటే ముందు జీవించి ఉంటే, అది మనకు ఎందుకు గుర్తుండటంలేదు? బాల్యంలో జరిగిన అనేక విషయాలు మనకు ఇప్పుడు జ్ఞప్తిలో ఉండకపోవచ్చు. అంతమాత్రం చేత అప్పుడు మనం జీవించలేమని చెప్పలేము కదా! మన జ్ఞాపకశక్తి శుద్ధ సహజస్థితిలో లేదు. గతంలోకి చొచ్చుకుపోయేంత ఏకాగ్రతను, శ్రద్ధను మన మనస్సు ప్రస్తుతం సంతరించుకోలేదు. అందుచేత ప్రస్తుత స్థితిలో మన జ్ఞానం పరిమితమే, మన జ్ఞాపక శక్తి అస్పష్టమే. కొందరు తమ బాల్యంలో జరిగిన అతిచిన్న సంఘటనను కూడా కచ్చితమైన వివరాలతో జ్ఞప్తిలోకి తెచ్చుకోగలరు. మరికొందరు సంవత్సరం క్రితం జరిగిన సంఘటనను,

అంతెందుకు గడచినరోజులో జరి
తెచ్చుకోలేరు. మానవ మనస్సుల
ఉంటాయో ఇది నిరూపిస్తుంది.
పరిశీలిస్తే ఈ జ్ఞాపకశక్తిని
తెలుస్తుంది. ఉదాహరణకు బుద్ధ
జ్ఞప్తిలోకి తెచ్చుకోగలిగాడు. అదే వి
జీవనాన్ని గడిపిన యోగులెంద
స్మృతులను పొందగలిగారు. ఇట
మనస్సు శుద్ధ స్ఫటికంలా రూ
స్పష్టంగా ప్రతిఫలింప చేస్తుంది.

మన బంధనాలకు కాని,
మూలకారణం. ఫలించని కోరిక
తీర్చుకునే విధంగా మనిషిని ప్రే
కొత్త జన్మలకు బీజాలు. ఆ కోరిక
భవిష్యత్తు నిర్దేశించబడుతుం
సమయంలోని మానసికస్థితిని అన
మజిలీ ఉంటుంది" అని మనం
ఇంకో విధంగా చెప్పాలంటే తన
సమయంపాటు మనిషి మానసంలో
తగ్గ స్థితినే తదనంతరం పొందు

మానవ మానసం సృష్టించుకున్నదానికంటే భిన్నమైన దానిని ఏదీ మనిషి పొందదు. అతను అన్యమైన దేనినో వాంఛించి ఉండవచ్చు. కాని అతను ప్రయత్నపూర్వకంగానో లేక అప్రయత్న పూర్వకంగానో చేసిన ఆలోచనలు, చేతలవల్ల ఏర్పడిన అతని సహజాతమైన ప్రవృత్తి అగ్రస్థానం వహించి, అతనిని తదనుగుణమైన దిశకు నడిపిస్తుంది. ప్రస్తుత గమనాన్ని కనుక మార్చుకోవాలని మనం వాంఛిస్తే, గతానికి పరిహారంగా మనల్ని నూతన దిశగా నడిపించే ఆలోచనలను అలవరచుకోవాలి.

మనకు నిజంగా కావల్సినదేమిటి? మనకు తాత్కాలికమూ, క్షణభంగురమూ అయినది కావాలా లేక శాశ్వతమైనది కావాలా? ఈ జనన-మరణ చక్రంలో పరిభ్రమిస్తూ సంతృప్తి చెందుదామా! శరీరంతో తాదాత్మ్యం చెందుతూ, ఈ జన్మలో లభించే అల్ప సుఖాలతో సంతృప్తి చెంది, దీనికి అతీతమైన స్థితిని పొందకుండా ఇంతటితో ఆగిపోదామా? ఆ అతీత స్థితిని పొందాలని కోరుకున్నట్లయితే, దానిని సాధించడానికి శ్రమించాలి. మనలో అంతర్నిహితమై ఉన్న శక్తులన్నిటినీ వెలికితీయాలి. స్వీయ స్వభావాన్ని గుర్తెరిగే ప్రయత్నం చేయాలి. నైతిక, ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన ద్వారా మాత్రమే మనిషి పూర్తి స్వేచ్ఛను

పొందగలడు. మనిషి నిరంతరం దే
పరిశ్రమిస్తుంటాడో చిట్టచివరకు దా
భౌతిక సంపదలకై నిరంతరం శ్ర
పొందుతాడు. తనలోనే నిక్షిప్త
సర్వశక్తిమంతమూ, అనశ్వరమూ
ప్రకృతిని వెలికి తీయనిదే మనిషి

జీవితం నాశరహితమైనది.
ఆరంభమై ముగిసిపోయేది కాదని
తత్త్వవేత్తలు గుర్తించారు. అది శాశ
ఉంటుంది. పరిణామక్రమంలో పరి
జన్మలో చేరుకోలేం. ఆ సమయం
పూర్ణత్వాన్ని సాధించడానికి సరి
జ్ఞానాన్ని ఆత్మ సంపాదించుకోలేదు
మరల జన్మలనెత్తి అనుభవాన్ని గడి
తత్త్వవేత్త లెస్సింగ్ ఇలా అంటారు: '
అనుభవాలను గడించడానికి నేను వ
మీదకు ఎందుకు రాకూడదు. కేవ
మరలా తిరిగి రాలేనంతగా ఏమైనా

జీవపరిణామ క్రమ సిద్ధాంత
జీవితరహస్యాన్ని సవివరంగా తెలియ

అర్థం చేసుకోగలిగితే ప్రస్తుత పరిస్థితుల పట్ల మనకు ఎటువంటి విముఖతా ఉండదు. తిరుగుబాటు తత్త్వం బాధల నుంచి, అజ్ఞానం నుంచి ముక్తి పొందడానికి మనకు ఏమాత్రమూ సహకరించదు. పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని మార్గాంతరం కొరకు శ్రమించడం ద్వారా మాత్రమే ముక్తులవ్వగలం. జీవితాన్ని మన తెలివితేటలతో సక్రమంగా తీర్చిదిద్దుకోవడం నేర్చుకున్నప్పుడు దానిని వరప్రసాదంగా భావించగలుగుతాం. ఎందుకంటే మానవ జీవితం ద్వారానే భగవంతుడి దివ్యత్వం ప్రకటితమవుతుంది. సృష్టి పరిణామపు ముఖ్యోద్దేశం కూడా అదే. ప్రపంచంలోని ప్రతి ప్రాణీ భగవంతుడి సృష్టే. అలాగే ప్రతీ ప్రాణి ఈ పరిణామ క్రమంలో తుట్టతుదకు తన మూలస్థానమైన ఆ భగవంతునిలో ఐక్యం కావాల్సిందే. తృప్తిపరచబడనటువంటి కోరికలతో పీడించబడుతూ అనేక మంది జనులు గాలివాటు జీవనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. అటువంటి కోరికలను తృప్తి పరుచుకోవడానికి ప్రయత్నించడమంటే అగ్నిలో ఆజ్యం పోసినట్లు ఉంటుంది. జీవితంలోని ప్రతీ అడుగునా విచక్షణను ఉపయోగించాలి. మనకేమి కావాలో, దానిని మనకు ఇవ్వగలిగినదేదో మనల్ని మనం ప్రశ్నించి తెలుసుకోవాలి. అంతేకాకుండా మన ఈ జీవితం ఏదో

యథాలాపంగా, యాదృచ్ఛికంగా ప్ర
అనుకుంటున్నట్లుగా ఇది క్షణభంగ
కాదు. ఇది ఈ ఒక్క జన్మతో
శాశ్వతంగా నిలిచి ఉండేది అన్న
ఉంచుకోవాలి.

మన ఉనికి శాశ్వతమైనద
ఈ భౌతికస్థాయి నుంచి ఉన్నతవై
లోకంలో మనం నిర్వర్తించవలసిన
అందించి, జీవితాన్ని ఉత్తమంగా గ
అర్థం చేసుకున్న మానవుడు
ఎంతమాత్రమూ భయపడడు.
తప్పించుకు పారిపోవాలని చూడడు.
వారందరూ జీవితం మీద ప్ర
చేసుకున్నారనుకుంటున్నారా? కా
బాధలు, బంధాలు, బానిసత్వం నుం
అజ్ఞానం చేత వారు ఆ విధంగా
తప్పుడు మార్గాన్ని ఎన్నుకుంటున్నా
గైకొని తమ స్వస్వరూప జ్ఞానాన్ని
అటువంటి సాధనమైన
నశింపజేసుకుంటున్నారు. ప్రాణమ

అసహ్యించుకోదు, దాని నుంచి పారిపోవాలని కోరుకోదు. మరణాన్ని తప్పించుకోవాలనే మనందరమూ కోరుకునేది. మనం ఆధ్యాత్మికంగా పరిణతి చెందనంతవరకూ ఈ చిట్టచివరి శత్రువైన మరణాన్ని అధిగమించలేము. అనంతత్వానికి పరిధులు లేవు. పరిధులకు కట్టుబడిన మానవుడు తన అనంతత్వాన్ని గుర్తెరిగినప్పుడు అన్ని రకాల బంధనాలను ఛేదించుకుని మృత్యురాజ్యాన్ని కూడా దాటిపోతాడు.

పునర్జన్మ భావన మనలోని అసహనాన్ని, అసంబద్ధపు ఆలోచనలను దూరం చేస్తుంది. ఎందుకంటే ఏదో కొద్ది సంవత్సరాలలో మనం నెరవేర్చవలసిన సకల కార్యాలు పూర్తి చేయమని నిరంకుశంగా మనలను ఈ భూమిమీద ప్రవేశపెట్టలేదని, ఈ జన్మలో కాకపోతే మరుజన్మలో అసంపూర్తిగా వదలివేయబడినటువంటి కార్యాలను చేపట్టే అవకాశం లభిస్తుందని, తద్వారా మిగిలిపోయిన కోర్కెలను తీర్చుకుంటూ జీవితపు పూర్ణత్వాన్ని అన్ని దిక్కుల నుంచీ ఆస్వాదించే అనుభవం లభిస్తుందనే ఆశ్వాసనను ఈ పునర్జన్మ భావన మనిషికి కలిగిస్తుంది. నిమ్నస్థాయి కోరికలకు బానిసలుగా జీవిస్తున్న అధిక సంఖ్యాకులైన అనేక జనులకు, తమ మరుజన్మకు సంబంధించిన పరిస్థితులపై గాని,

పరిసరాలపై గాని ఏ విధమైన ని
రకమైన జన్మనెత్తాలి అన్నదాని
ఉండదు. జన్మించిన పరిస్థితులకు
తమను తాము నిమ్నస్థాయిలో పడ
అడ్డంకుల గొలుసుకట్టును వారికై
తమ ఆలోచనలను, కో
మొనర్చుకోవడం ద్వారా వారికై
ఛేదించుకుని ఉన్నత జ
అడుగుపెట్టగలరు.

ప్రతీ మర్త్యుడూ ఏదో ఒకస
తత్వాన్ని గుర్తెరగవలసిందే. అది
ద్వారా సంభవించవచ్చు లేదా
హఠాత్పరిణామంగా కూడా సంభవి
జీవితంలో మనకు ఎదురయ్యే
చూడరాదు. ఒక్కొక్కసారి ఈ కష్టా
అద్భుతమైన వరాలను పొందుతా
చేసుకున్నవాడు తన దురదృష్టానికి
చింతించడు. ఈ లోకంలో అతను
నిశ్చిత ప్రయోజనం లేనిదే ఏ క
సుఖము-దుఃఖము, జయము

అనుభవాలు అతని వృద్ధికే తోడ్పాటును అందించి, అతనిలోని ఉన్నత ప్రవృత్తుల వికాసానికి దోహదంచేసి తుదకు ఆ మానవుడు పూర్ణత్వాన్ని పొందేటట్లు చేయగలవు. కాబట్టి మనలోని ప్రతీ ఒక్కరమూ ఇకనైనా ఆనందంగా, స్ఫూర్తి ఎరుకతో బాధ్యతాయుతమైన జీవితాన్ని గడుపుదాం. జీవితాన్ని నిరాశానిస్పృహలతో భారంగా చేసుకోకుండా ఉందాం గాక. మొక్కవోని దీక్షతో, ఉత్సాహం పరవళ్ళు త్రొక్కే హృదయాలతో మన నిజతత్త్వమైన ఆత్మను అనుభవంలోకి తెచ్చుకునేవరకు పని చేస్తూ ఉందాం గాక.

పునరుత్థానం -

ఈ సృష్టి దేని అభివ్యక్తీకర
అంతా వ్యాప్తి చెందిందో,
నాశరహితమైనదన్న విషయాన్ని
స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకున్న మార
ఆ అంతరాత్మను ఎవరూ నాశనం
ఆద్యంతాలు, చావుపుట్టుకలు ఉ
వసిస్తున్న ఆ ఆత్మకు చావులేద
నశ్వరమైనదిగా భావించేవాడు,
తెలుసుకోనట్లే లెక్క. అది పుట్ట
కూడా. ఏదో కొంతకాలం ఉ
అంతకంటే కాదు. అది శాశ్వతమైన
నశించిపోవచ్చు, ఆత్మ మాత్రం
లేనిది. ఆత్మ స్వభావాన్ని ఎరిగిన
ఎందుకు బాధపడాలి? తెలిపోయే
ఈ పరిస్థితులకు ఎందుకు ఆక్రోశిం
అంటనే అంటవు. మనిషి చిరిగ
నూతనవస్త్రాలను ధరించినట్లే,
శరీరాన్ని వదిలివేసి క్రొత్త శరీరా

చేత ఖండింపవేయజాలనిది, అగ్ని చేత దహింపబడనిది, వాయువు చేత ఆర్పివేయబడనిది, నీటి చేత తడిపివేయబడనిది. అది నాశరహితమైనది. ఈ విషయాన్ని తెలుసుకున్ననాడు ఇక మరణం గురించి ఎందుకు భయపడాలి? ఈ శరీరాలన్నీ నశ్వరాలే, కాని అందులో వసించేది మాత్రం అనశ్వరమైనది. కాబట్టి విజ్ఞులు మరణానికి భయపడరు, బాధపడరు.

ఈ విధంగా ఆత్మ నిజస్వభావాన్ని గురించి హిందూ ఆర్య ఋషులు, మహాత్ములు వేనోళ్ళ గుణగానం చేశారు. శరీర మరణాన్ని తట్టుకుని ఆత్మ నిలిచే ఉంటుందన్న విషయాన్ని గురించి ఆచరణాత్మక ఋజువు (ప్రత్యక్ష ప్రమాణం) లేనిదే, కేవలం వేరొకరి మాటల ద్వారా మనకు నమ్మకం కలుగదు. ఆత్మను చావు ఏమీ చేయలేదన్న విషయాన్ని నిరూపించడానికి ఏ అవతారపురుషుడో లేక ఇంకొకరో మరణశయ్యపై నుండి లేచి రావాలి, అంటే పునరుత్థానం జరగాలని ఎదురుచూస్తుంటాం. అందులో తప్పేమీలేదు. ఈ సత్యాన్ని ముఖాముఖి దర్శించనంతవరకు, ఉదాహరణ పూర్వకంగా ఋజువు చేసుకోనంతవరకూ, పదే పదే అనుమానపడుతుంటాం. ఒకవేళ దీనిని ప్రత్యక్షంగా దర్శించినా, త్వరగా మరచిపోవడం కూడా జరుగుతుంటుంది. ఈ కారణం చేతనే మనకు

ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలలో, అ
జయించిన కొందరు మహాత్ము
నిలిచి అమరత్వానికి
మరణానంతరం పునరుత్థానం
అవతారపురుషుడి జీవితమో ప్ర
చరిత్రలో ఎందరో ఋషులు,
మరణానంతరం కూడా పలు
సంబంధించిన సంఘటనలు
పునరుత్థానం, భారతీయ తత్త్వశా
ఉన్న చాలా పురాతనమైన భావన.

భారతదేశ చరిత్రలో
మహాత్ములు తిరిగి అదే రూపంతో
అరుదైన సంఘటనలు కొన్ని చోట
విధంగా సాధ్యం? వారి శరీరాలు
ఎంతో పవిత్రతను సంతరించుకుని
స్థూల భౌతికశరీరాన్ని నియంత్రించ
పోయాయి. అందువల్లనే ఈ
సంభవించాయి. ఆధ్యాత్మిక జాగృ
నియమాలకు లోబడి ఉన్న మ
సాధారణ మానవులకు ఈ సూత్రం
అంటే మనిషి తిరిగి తన

ప్రత్యక్షమవుతాడు అన్న భావన కలిగి ఉన్నవారు నిరాశకు గురవ్వక తప్పదు. ఎందుకంటే ఈ భావన తర్కానికి కాని, మత, శాస్త్ర ప్రమాణాలకు కాని నిలువదు. ఈ శరీరం పదార్థ అణువుల సమ్మేళనం. ఈ సమ్మేళనం ఎప్పుడో ఒకప్పుడు విఘటనం చెందక తప్పదు. ఎందుకంటే అది పదార్థ నియమం కనుక. కాని ఈ స్థూల భౌతిక శరీరం లోపల ఇంకో శరీరం ఇమిడి ఉంది. అదే సూక్ష్మశరీరం. ఈ సూక్ష్మశరీరాన్ని మృత్యువు ఏమీ చేయలేదు. ఆత్మ ఈ స్థూల భౌతికశరీరాన్ని విడిచిపెట్టేటప్పుడు తనతో పాటు ఆ సూక్ష్మశరీరాన్ని కొనిపోతుంది. భారతీయ మనస్తత్త్వ శాస్త్రం ప్రకారం మనస్సు, బుద్ధి మరియు అహంకారాల సమ్మేళనమే సూక్ష్మశరీరం. పునరుత్థానం అంటే మృతశరీరం నుంచి లేచివచ్చి ఈ సూక్ష్మశరీరంతో ప్రత్యక్షమవ్వటమే. మానవుడు తన ఉనికికి సంబంధించిన ఈ సూక్ష్మరహస్యాన్ని తెలుసుకుని, తనను తాను బాహ్యంగా కనిపించే స్థూలదేహంతో కాక ఈ సూక్ష్మ శరీరంతో అనుసంధానించుకోవడం నేర్చుకోవాలి.

ఆత్మవికాసం చెందే తొలి నాళ్ళలో మన భౌతిక జీవితం నుంచి ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని వేరుపరచి చూడటం చాలా కష్టం. ఆ స్థాయిలో మనం ఆధ్యాత్మిక చైతన్యాన్ని అభిలషించినప్పటికీ అది కూడా భౌతికంగా ఏదో

మహిమనో, మంత్రాన్నో ప్రదర్శిం
కేవలం శారీరక ఉపలబ్ధి కొరకే
కాని ఈ శరీరం వాటన్నింటికం
ఆధారానికి ఆవాసం. ఈ జ్ఞాన
జీవితం యొక్క అర్థం, నిజమై
ఎరుకలోకి రాదు. ఈ చైతన్యా
పాతిపెట్టడానికి మనం
అనుమతించకూడదు. అది న
ఉన్నతస్థానమైన ఆ ఆత్మలోనే కేం
విషయం మనకు పదే పదే బోధించ
ఆసన్నమయ్యేటప్పటికీ మనం
బోర్లాపడిపోతున్నాం. ఇటువంటి భ
ఏది? అవగాహనాలోపం, అజ్ఞ
మనలోని ఆధ్యాత్మిక చైతన్యాన్ని
పడవేస్తుందంటే మనం ఈ భౌతిక
అతీతమైన ఏ ఇతర ఉనికినీ ఊహి

మనం ఈ శరీరం నుం
అజ్ఞానపు తిమిరం నుంచి బం
పునరుత్థానం. మన నిజస్వరూపాన్ని
చాలు, ఇంక మన దరికి ఏ మృత్యు
ఆచరణలో చూపాడు. తన ఆత్మ

దృఢ నమ్మకాన్ని కలిగి ఉన్నాడంటే మరణం ఎదురుపడినప్పుడు చెక్కుచెదరని ధైర్యంతో నిలబడ్డాడు. ప్రాణం ఉన్న ప్రతి జీవీ తప్పించుకోజూసే మరణాన్ని ఆయన చాలా అవలీలగా ఆహ్వానించారు. ఎందుకంటే నిజమైన మనిషికి మరణమంటే చిరిగిన వస్త్రాన్ని పారవేసి కొత్త వస్త్రాన్ని ధరించినట్లేనని ఆయనకు తెలుసు కనుక. బాహ్యపు తొడుగు పడిపోవచ్చు, కాని ఆత్మ ధరించిన అంతర్గత తొడుగును శిలువ వేసినా ఎవరూ నాశనం చేయలేరు. ఈ జ్ఞానాన్ని కలిగినవాడై అతడు మరణాన్ని తప్పించుకు పారిపోదామని ప్రయత్నించిందే లేదు. సోక్రటీస్ వంటి ఇతర మహాగురువుల జీవితాలలో కూడా మనం ఇదే విషయాన్ని గుర్తించవచ్చు. సూక్ష్మశరీరం భౌతిక మరణంతో నశించిపోదన్న విషయాన్ని గట్టిగా నమ్మినవాడై, అమరమైన తన స్వభావాన్ని ఎరిగినవాడై అతడు రక్తమాంసయుతమైన ఈ భౌతిక మృతకదేహాన్ని చాలా అవలీలగా విడిచిపెట్టేశాడు.

మనలోని ఈ సూక్ష్మశరీరాన్ని గురించిన స్పృహ కలుగనంతవరకూ మరణాన్ని అధిగమించి పోలేము. ఆ అంతిమ తీర్పు దినాన క్రీస్తు పునరుజ్జీవుడైనట్లు జనులందరు కూడా సమాధుల నుంచి సజీవులై తిరిగి వస్తారని భావించకండి. తమ ఆధ్యాత్మిక నిజస్వభావాన్ని గురించిన

స్పష్టమైన ఎరుకను, అనుభూతిని
ఆ విధంగా రాగలరు. భౌతికదే
ఇతరులకు అది సాధ్యం కాదు. తమ
సంకెళ్ళకు బందీకృతులై బయట
చక్రభ్రమణపు దశ పూర్తయిన త
మెట్టు ఎక్కుతూ పలు జన్మల పరి
పూర్ణ వికాసాన్ని పొంది ఈ భౌతికదే
బయటపడతారు. మరణాంతరం
అంటిపెట్టుకున్న ప్రేతాత్మల గురిం
వారి అజ్ఞానం వలన తప్ప ఏ మా
విధంగా బంధించి ఉంచదు. భౌ
భావించడం వలన మరణానంత
అంటిపెట్టుకుని ఉండాలని ఆ పరి
పరిభ్రమిస్తుంటాయి. నశించిపో
దేహపు స్వభావాన్ని మార్చడానికి
లేదు. ఈ వాస్తవాన్ని గ్రహించి
పరిస్థితుల నుంచి వేరు పరచుకో
ఆవేదన తప్పదు. భ్రాంతి
ఉండిపోతుంది. నిత్యం మార్పు చె
కానేరదు. మనిషి ఒక విషయాని
ఊహించుకున్నంత మాత్రాన అ
మార్పు చెందనిది. అది ఎల్లప్పటి

స్తబ్ధమైన సుదీర్ఘ శీతల ఋతువు అనంతరం ప్రకృతి పచ్చదనంతో ఏ విధంగా పరవళ్ళు త్రొక్కుతుందో, అదే విధంగా మనిషి కూడా నూతనోత్సాహంతో కొత్త జీవితాన్ని అభివ్యక్తీకరించుకోవడానికి ఉన్ముక్తుడవ్వాలి. దేహమే దేవాలయం. అది నాశనమే లేని అనంతమూ, అమరమూ అయిన ఆత్మారాముడు వసించే దేవాలయం. మనం ఆ ఆనందాన్ని ఆస్వాదించడం నేర్చుకోవాలి.

మన ఆత్మ ప్రకాశమంతా లౌకిక అవసరాలనే దిబ్బ క్రింద కప్పివేయబడి ఉంది. ఈ భౌతిక అవరణాన్ని చొచ్చుకుని మనలోని ఆధ్యాత్మిక క్షేత్రానికి చేరగలిగితే చాలు, తక్షణమే ఆ ప్రకాశం వికసితమై వెలుగొందుతుంది. నశ్వరమయ్యే ఈ భౌతికదేహానికే పరిమితమై దీనినే అంటిపెట్టుకోకుండా ప్రతీ వ్యక్తిలోను అంతర్నిహితమై శారీరక విఘటనాన్ని తట్టుకొని నిలబడే ఆ ఆత్మచైతన్యాన్ని తట్టిలేపాలి! ఆర్యమహర్షులు మరణాన్ని త్రోసిపుచ్చారు. ప్రజలందరికీ వారు ఈ విధంగా చాటి చెప్పారు: "ఓ అమృత పుత్రులారా! మీ దివ్యస్వభావాన్ని ఎందుకు మరచిపోయారు? అజ్ఞానంలో కూరుకుపోకండి. అమృతత్త్వపు త్రోవను అనుసరించి మీ నిజస్వభావాన్ని ఎరుకలోకి తెచ్చుకోండి, శాశ్వతత్త్వాన్ని ప్రాప్తించుకోండి."

అమరత్వాన్ని మనకెవరూ
మనకై మనమే సాధించుకోవాలి.
ఈ శరీరభూతాన్నే పూజిస్తూ భౌతి
ఉంటే మనకు మిగిలేదేమిటి? ప్రప
మనం పాదాక్రాంతం చేసుకుని ఉ
దాగి ఉన్న ఆ దైవత్వాన్ని సొంతం
సంపదంతా ఎందుకూ కొరగా
అనంతాత్మకు వారసులమన్నది
మనకు ఆ విషయం గుర్తులోనే
ఎందుకంటే మన మనస్సు ఈ
ప్రపంచంతో ఎంతగా తాదాత్మ్యం చె
అన్నది మనకు సంబంధించినది
భావనగా తలచేంతగా.
నిరుత్సాహపడవలసిందేమీ లేద
అంతఃకరణ చైతన్యాన్ని అనుభవ
మనం మనసా, వాచా, కర్మణా త్రి
ప్రారంభిస్తే చాలు; మనం ఆధ్యాత్మిక
ఆ ప్రయత్నంలో ఎన్నిసార్లు కింద
హృదయాన్ని ఎరిగిన ఆ భగవంత
ప్రయత్నానికి తగ్గ ఫలితం ఇచ్చే తీర
నిజాయితీతో, ఆర్తితో కూడుకు

వికాసానికి అవసరమైన సమస్తాన్నీ ఆయనే సమకూర్చుతాడు.

మన లౌకిక జీవితానికి సమాంతరంగా ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని అభ్యసించడం నేర్చుకోవాలి. ఆత్మాన్వేషణను విడిచిపెట్టకూడదు. ఎందుకంటే ఇహంలో కాని, పరంలో కాని మన ఆధ్యాత్మిక వికాసాన్ని బట్టే మన పరిస్థితులు నెలకొని ఉంటాయి. ప్రజలందరూ తమ చరమాంకంలో ఒకే ముగింపును చేరుకోలేరు. కొంతమంది ఈ జన్మలోనే ఆత్మసాక్షాత్కారం పొంది మృత్యువును అధిగమించవచ్చు. ఇంకొందరు ఈ దేహ స్మృతినుంచి విడివడకుండా ప్రేతాత్మలై తమ సమాధుల చుట్టూ తిరుగాడుతుండవచ్చు. శరీరం రాలిపోయేలోగా ఈ దేహాభిమానం నుంచి బయటపడటం చాలా ముఖ్యం. మరణానంతరం అంతులేని ఆనందం కాని, ఆధ్యాత్మికస్వేచ్ఛ కాని లభించే స్థితి ఉంటే, అప్పటివరకూ ఆగకుండా దానిని ఈ జన్మలోనే, ఈ క్షణంలోనే మనదిగా చేసుకొనే ప్రయత్నం చేయాలి.

ఈ జన్మానంతరం మనిషికి శాశ్వతజీవనం ఉంటుందనడంలో ఎంతమాత్రమూ నిజం లేదు. జీవితం ఇప్పుడు కూడా శాశ్వతమే. శ్మశానానికి చేరిన తరువాత కొత్తగా అమరత్వమేమీ రాదు. "మరి దానికోసం ప్రాకులాడవలసిన అవసరం ఏమిటి?" అని మీరనవచ్చు.

ఈ భూమిమీద జీవిస్తున్నప్పుడే మ
ప్రభావాల నుండి విముక్తం చే
ఉపయోగపడే స్వచ్ఛమైన సాధన
మరణానంతరం మనకు
తయారవుతుంది. మన సూక్ష్మశరీ
అనుభూతం చేసుకోగలగాలి. గా
ఆకాశం వంటి పంచ భూతాల క
నశించిపోయేదే. ప్రస్తుతం ఆత్మ శ
కూర్చబడి శరీరంగా ఉన్నా
వదిలినప్పుడు, ఈ మూలకాల
చెందిపోతాయి. దీనికి అతీ
నశించిపోదు. ఎందుకంటే
విడదీయరాని భాగమైన ఆత
ఉంటుంది. మనిషి దైవత్వాన్ని బా
అవసరం లేదు. తనలోనే
గుర్తెరగనంతవరకూ మనిషి బా
దివ్యత్వాన్ని ఎప్పటికీ గ్రహించలేద

స్వకీయ హృదయాల
మనలోని దైవత్వాన్ని జాగృతం
మార్గాలున్నాయి. సేవ, స్వార్థరాహి
తదేక దృష్టి వంటివన్నీ ఇందుకు ది

ప్రతీ క్షణం ఈ దివ్యత్వాన్ని వ్యక్తీకరించడానికే మనందరం తెలిసో తెలియకో తాపత్రయపడుతుంటాం. కాని చిక్కేమిటంటే మనం తప్పుడు దిశగా ప్రయాణిస్తుంటాం. మనం ఎండమావులకై పరుగులు తీస్తుంటాం. ఈ అనిత్య జగత్తు అంతా ఎండమావులతో నిండి ఉంది. ఈ విషయం తెలుసుకోకుండా అసలైన దాన్ని వదిలిపెట్టి నీడలవెంట పరుగులు తీస్తుంటాం. చివరకు మిగిలేది బాధ మాత్రమే. ఎందుకంటే ఈ నీడలు, ఎండమావులు అందినట్లే అనిపించి తీరా దగ్గరకు చేరేసరికి మాయమైపోతుంటాయి. కనుక ఆ నిజమైన దాన్ని పొందడానికి ప్రయత్నిద్దాం. మహాత్ముల, అవతారపురుషుల అవతరణ లక్ష్యం ఇదే – నిజవస్తువుని మనకు అందించడం. అజ్ఞానంలో కూరుకుని పోయి మన నేత్రాలకు కనిపించనటువంటి ఆ పరరాజ్యంపై మనకు నమ్మకం కలిగించడానికి, ఆ రాజ్యాన్ని నిజంగా మనపరం చేయడానికి, తద్వారా ఈ దేహంలో ఉండగానే ఆ దివ్యత్వపు మహదానందాన్ని మనకు అనుభూతం చేయడానికే వారు అవతరిస్తుంటారు. బుద్ధుడు, శ్రీరామకృష్ణులు, ఇతర మహాత్ములందరి స్ఫూర్తి అమరత్వమనే మన జన్మహక్కును సాకారం చేసుకోవడానికి ప్రేరణగా పనిచేయాలని నా హృదయాంతరాళాల్లో నుంచి ప్రార్థిస్తున్నాను.